

Hogyan készült?

Egy kisváros ifjúsági koncepciójának története

Nem újkeletű történet településünkön, Kabán az aktív közösségi szerepvállalás, az önmagából építkező közösség, a helyi társadalom fejlesztését segítő közösségi jövőkép. A faluban, mely 2003-ban városi rangot kapott, mindig is voltak értékörző, értékteremtő, önmagukban is értékes közösségek. Ilyen közösség többek között a hatvanas évektől közel 20 évig működő, „Kiváló Ifjúsági Klub” címet viselő Déry Tibor Ifjúsági Klub; egy 2001-es nemzetközi projekt eredményeként létrejött fiatal közösség, akik először ösztönösen, majd később szakmai segítséggel, a környező települések azonoskorú csoportjaival hálózatot alkotva dolgoztak a minőségi közösségi életért, vagy említhetném a várossá válás apropóján alakult Kabai Nyári Színház Egyesületet is.

A Kabai Ifjúsági Koncepció létrejöttét, ha úgy tetszik, a csillagok együttállásának köszönhetjük. Az igények és a szükségletek szerencsésen találkoztak az adottságokkal és a lehetőségekkel. Felnőtt egy olyan korosztály, akik vágnak arra, hogy tartalmasan és együtt éljék meg szabadidejüket. Ez az igény nyitott kapukat talált intézményünk, a Mácsai Sándor Művelődési Ház „Egy fedél alatt” elnevezésű,

rendszer szemléletű társadalomfejlesztő projektjében és partnerközpontú szemléletében. A kulturális közfoglalkoztatási program keretében olyan fiatalok vettek részt a helyi közművelődési feladatok megvalósításában, akik komolyan vették munkájukat, és akik az igényt megfogalmazó fiatalok közül kerültek be a közösségfejlesztési folyamatba. És ekkor, 2014-ben jött egy lehetőség, a Nemzeti Művelődési Intézet Pajtaszínház programja, melynek hatására megszületett a LAKAT Színház, kezdetben ugyan még ifjúsági klub néven.

Ezt követően – persze túl több kisebb és egész estés színházi előadáson, rendszeres színházi próbákon, közösségi programokon, megmérettetéseken, művészeti táboron, projekteken – bevontuk a tíz fős közösséget az EFOP 1.2.11-16-2017-00056 Esély Otthon, „Kabai fiatalok helyben maradásának ösztönzése” című projekt tervezésébe, ami természetes volt, hiszen rólu-
luk, a kabai fiatalokról, fiataloknak szólt. A felmerült igények közül kivétel nélkül mindent beépítettünk a programsorozatba és a fejlesztési folyamatba. Az önkormányzat ál-

tal benyújtott pályázat időtartama 3 év: 2018-ban kezdődött és egészen 2021-ig segíti a közösségi folyamatokat. A megvalósításban a település intézményei, civil szervezetei, a helyi gazdaság szereplői és természetesen a művelődési ház is szerepet és feladatot vállalt. Ez volt az a pillanat, amit meg kellett ragadnunk, ahol a közművelődés és annak szakemberei építhették a politikai szándéokra, és kihasználhatták az együttműködés lehetőségét azon cél érdekében, hogy ne csak egy hároméves elvarratlan programsorozat valósuljon meg, hanem egy olyan hosszú távú fejlesztési folyamat induljon el, ami hatékonyan, pozitívan befolyásolja a helyi társadalom fejlődését.

Annak érdekében, hogy a lehető legtöbb 16-36 év közötti kabai fiatal vegyen részt a megvalósításban, a projekt toborzással indult. A fejlesztési folyamatba tréningek, ismeretterjesztő bemutatók, bemutatkozások, kulturális és szabadidős programok, jó gyakorlatokat megismerő tanulmányutak (látóutak), a LAKAT Színpad számára bemutatkozási lehetőségek kerültek, és ami jelen témánk szempontjából a legfontosabb, egy hét alkalomból álló ifjúsági fórum-sorozat, melynek elsődleges célja a helyi ifjúsági koncepció és cselekvési terv elkészítése volt.

Az előzményekből kiderül, hogy a fejlesztési folyamat aktív magja a LAKAT Színpad, akiről tudtuk, hogy végig részt fognak venni a folyamatban. Az akkor tíz fős közösség nem valószínű, hogy reprezentatív adatokat biztosított volna a helyzetfeltáráshoz. Ezért a fórum-sorozatot megelőzően 280 kabai fiatalot kérdeztünk meg (online kérdőív: Facebook, Twitter, Instagram oldalak) élethelyzetükről, problémáikról, terveikről, jövőképükről. A kérdőív egyben meghívó is volt a fejlesztési folyamatban való részvételre. A megkeresett fiatalok 20,7%-a mondta el érté-

kelhetően gondolatait, problémáit, vágyait, a fejlesztési folyamatban 24 fiatal vett/vesz részt.

A fórum-sorozat 2018 februárjában kezdődött, havonta egy alkalommal találkoztunk a művelődési házban. Ez persze nem azt jelenti, hogy volt hét fórum, és azokon feltártunk és megoldottunk minden problémát. Nagyon fontosnak bizonyultak azok a beszélgetések, megkeresések is, amelyek segítettek az előrelépéseket. Nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy a bekapcsolódó fiatalok a fejlesztési folyamat minden részében aktív szerepet vállaljanak. A hatékony közös munkát a bizalom alapozta meg, a közös problémák, majd a közös célok vitték előrébb. Ahogy a nagykönyvben meg van írva, mi is helyzetfeltárással kezdtük a vizionált jövő építését: sorra vettük az információforrásokat, ütemtervet készítettünk, megosztottunk a feladatokon. A fórum alkalmait arra használtuk fel, hogy meghívjuk a helyi társadalom szereplőit, ami részben csalódást okozott a fiataloknak, de egyben alátámasztotta azt az egyik, fiatalok által megfogalmazott fontos problémát, hogy a kabai fiatalok jövője a helyi társadalom szereplőinek egy részét kevésbé érdekli. Egyetlen alkalom – a

helyi református, katolikus, baptista egyházak részvételével megtartott fórum – volt kivétel, ez teljes létszámú érdeklődés mellett zajlott. A kevés érdeklődő ellenére a fórumokon rengeteg információt gyűjtöttünk a helyi döntéshozók, intézmények, civilszervezetek, egyházak képviselőitől, vállalkozóktól. A helyzetfeltárással, később a problémamegoldások megfogalmazásában nagy segítségünkre volt a Nemzeti Művelődési Intézet Hajdú-Bihar Megyei Irodája, egy a LAKAT Színpad társadalmi beágyazódottságát feltáró kutatással, valamint szintén az iroda által szervezett szakmai bemutatkozási alkalmakkal, ahol képet adhattunk fejlesztési folyamatunk éppen aktuális eredményeiről és problémáiról, illetve egyfajta visszajelzés, értékelés is volt a szakma részéről.

Be kell vallanom, hogy a fórumokat követően kevésnek bizonyult a munka hatékony folytatásához a „jól érezzük magunkat együtt” érzés. Egyre több olyan program vált szükségessé, amely erősítette a szándékot, a célba érést. Az EFOP projektben szereplő tevékenységek részben biztosították ezt, de voltak spontán velünk szembejövő lehetőségek, amelyek előre mozdították az ügyet. Ilyen volt például a Tályai

A LAKAT Színpad Zánkán

András táncoktató által felajánlott társastánc-tanulás, vagy a színházi bemutatókra irányuló felkérések. A problémamegoldásban a legfontosabb szerep a LAKAT Színpad vezetőjére, Bagi Andreára hárult. Andi közfoglalkozatottként kezdte pályafutását intézményünkben, majd kulturális közfoglalkoztatottként bontogatta közösség-szervező szárnyait. Ő az, aki élére állt a Pajtaszínház Program keretében a közösség-szervezésnek, irányításával vesznek részt a fiatalok az EFOP projekt tervezésében és megvalósításában is. Ő az, aki magáénak érzi minden kabai fiatal problémáját, és ő az, aki azokat meg is akarja oldani, persze nem egyedül, hanem a fiatalokkal együtt. Jelenleg közösség-szervező szakon végzős hallgató, és nem mellesleg egy gyönyörű 10 hónapos kislány édesanyja. Példamutató a felelősség- és a társadalmi szerepvállalása. Mindennek köszönhetően a kabai fiatalok bízhatnak benne, örömmel dolgoznak és töltik vele szabadidejüket.

Visszatérve az ifjúsági koncepcióra, a problémák és az adottságok összegzését követően a célokhoz vezető utakat, megoldási javaslatokat dolgoztuk ki. A megvalósításban résztvevők sorát nem

önként jelentkezőkből állítottuk össze, hanem a fiatalok ajánlásai alapján. A cselekvési terv elkészítésekor végre megvilágosodott, hogy a legtöbb teendője maguknak a fiataloknak lesz, és szorosan mellettük az önkormányzatnak, illetve nekünk, a szakmának.

A Nemzeti Művelődési Intézet Hajdú-Bihar Megyei Irodája észlelte, hogy az elkészült fejlesztési terv és annak megvalósítási programja ellenére a folytatás nehézkesen halad, így szakmai segítséget nyújtottak a továbblépéshez.

Vincze Béla közösségfejlesztő szakember, akit fiataljaink már jól ismernek, a Nemzeti Művelődési Intézet Hajdú-Bihar Megyei Irodája támogatásával bekapcsolódott a fejlesztési folyamatba. Szándékai szerint megerősíti a fiatal közösség önmagában való hitét, a céljaik iránti elkötelezettségüket, jó példákön keresztül megmutatja nekik, hogy hogyan lehet tovább vinni az ügyeiket.

Az eddigi folyamat értékelésébe bevontuk a fiatalokat, így kiderült, a döccenők ellenőre sem élnek meg csalódásként a történeteket. A fejlesztési folyamatban résztvevő kabai fiatalok szeretnék Kabán élni, dolgozni, családot alapítani, de vannak igényeik, elvárásaik, amiért hajlandóak tenni, összefogni.

Közös tánc Tályai András táncoktatóval

VÁGÓ EMESE 1998-ban végzett a Bessenyei György Tanárképző Főiskolán mint művelődésszervező, felnőttképzési és nonprofit menedzser, 2003-ban a Debreceni Egyetemen szerzett diplomát felnőttképzési szakemberként. 1985 óta dolgozik a kabai Mácsai Sándor Művelődési Házban, 2009-től az intézmény vezetője. 2014-től elnöke a Kabai Települési Értéktár Bizottságnak.